

Huvudman

Göteborgs kommun
grundskola@grundskola.goteborg.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Bräckeskolan F-6 i Göteborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den **2025-10-31** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande utredning om behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram samt frånvaro. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Göteborgs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Göteborgs kommun ska vidta följande åtgärder

Utredning om behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

1. Se till att stödbehovet för de två elever som har placering i särskild undervisningsgrupp respektive anpassad studiegång utreds för särskilt stöd (3 kap. 7§ skollagen).
2. Se till att rektor vid avslutad utredning fattar beslut enligt skollagens bestämmelser om att upprätta eller att inte upprätta åtgärdsprogram för ovan nämnda elever (3 kap. 9, 11-12§§ skollagen).

Frånvaro

3. Se till att vid minst ett tillfälle före den 15 oktober 2025 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav kring utredning vid upprepad eller längre frånvaro. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats (2 kap. 34 § andra stycket och 7 kap. 19 a §§ skollagen).
4. Se till att rektorn tillsammans med lärare och annan personal senast den 15 oktober 2015 uppmärksammar vilka av skolans elever som har upprepad eller längre frånvaro, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro. En förteckning över dessa elever ska ges in till Skolinspektionen (7 kap. 19 a § skollagen).
5. Se till att det startas en utredning, om det inte anses obehövt, för att utreda frånvaron för de elever som efter läsåret 2024/25, har haft upprepad eller längre frånvaro och som fortfarande går på skolan. Utifrån denna utredning beslutas och genomförs åtgärder för att komma till rätta med elevens frånvaro. Utredningen genomförs i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. En förteckning över dessa elever och datum för när utredningen har startat ska ges in till Skolinspektionen (7 kap. 19 a § skollagen).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun en anmärkning avseende brister rörande ordningsregler och elevernas medverkande i arbetet med planen mot kränkande behandling. Göteborgs kommun ska senast den **2025-10-31** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser arbetet med trygghet och kränkande behandling, studiehandledning på modersmål samt anställning av lärare och undervisningens syfte och centrala innehåll.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:8339) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2025 inlett en tillsyn av Bräckeskolan F-6 i Göteborgs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Bräckeskolan F-6 följer gällande bestämmelser om rörande utredning om behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram samt arbetet med frånvaro, ordningsregler, trygghet och kränkande behandling, studiehandledning på modersmål samt anställning av lärare och undervisningens syfte och centrala innehåll.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektor samt lektionsobservationer mellan den 18-19 februari samt den 6 mars 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. betygskataloger, frånvarostatistik, rutiner för extra anpassningar och särskilt stöd samt timplan. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Utredning om behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickad information framgår att det finns två elever på skolenheten som har särskilt stöd utan att elevens behov har utretts och utan beslutade åtgärdsprogram. Den ena eleven är placerad i särskild undervisningsgrupp på heltid och den andra eleven har tidigare varit placerad i särskild undervisningsgrupp men är vid tidpunkten för Skolinspektionens besök tillbaka i ordinarie klass. Dock har eleven en anpassad studiegång. Både representanterna för elevhälsan samt rektorn känner till eleverna. Representanterna för elevhälsan uppger att de ser svårigheter med att utreda den ena elevens stödbehov och att det därför inte har gjorts. Vad gäller den andra eleven kan elevhälsan inte svara på varför det saknas

utredning och åtgärdsprogram och uppger att det var den tidigare anställde specialpedagogen som hade hand om ärendet.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7§ skollagen).

Särskilt stöd får ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning (3 kap. 8§ skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9§ skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan, innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11§ skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Den anpassade studiegången ska utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12§ skollagen).

Av Skolverkets allmänna råd om arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram framgår att det är viktigt att beslut om placering i särskild undervisningsgrupp och enskild undervisning i grundskolan inte är mer ingripande än nödvändigt. Placeringen ska ses som en lösning när alternativet att låta eleven gå kvar i den ordinarie undervisningsgruppen har prövats.

Anpassad studiegång kan i vissa situationer vara en nödvändig åtgärd för att exempelvis göra det möjligt för en elev att koncentrera sig på ett mindre antal ämnen och få ett godkänt betyg i dessa. Samtidigt som detta kan vara en nödvändig åtgärd, kan det leda till att eleven inte blir behörig till gymnasieskolans nationella program. Den anpassade studiegången ska, för elever i grundskolan, specialskolan och sameskolan, utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå sådan behörighet. Det är därför viktigt att rektorn gör en prioritering av vilka ämnen som eleven ska koncentrera sig på. Eftersom behörighetskraven ser olika ut för gymnasieskolans program kan denna negativa konsekvens av en anpassad studiegång mildras om åtgärden utformas med målsättningen att eleven ska nå behörighet till exempel till ett visst gymnasieprogram. Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Eleven och vårdnadshavaren måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen (Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram sid 33-34).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att omständigheterna att en elev är placerad i särskild undervisningsgrupp och att en elev har en anpassad studiegång utan att behovet är utrett och utan att rektor fattat beslut om att upprätta åtgärdsprogram är en brist. Placering i särskild undervisningsgrupp och beslut om anpassad studiegång är mycket ingripande åtgärder för eleverna. De behöver föregås av en utredning som sker i samråd med elevhälsan varpå rektor ska fatta ett beslut där åtgärderna och

en besvärshänvisning framgår. Elevens vårdnadshavare ska möjliggöras tillfälle att delta vid utarbetandet av åtgärdsprogrammet.

Arbetet med frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärarna framgår att vårdnadshavare får information samma dag om eleverna inte närvarar på lektionerna. Lärarna beskriver att det finns ett dokument till stöd för att ta upp frånvaron med vårdnadshavarna om eleven varit frånvarande vid mer än fem tillfällen. Den rutinen har enligt några lärare fallerat. Lärarna säger att över 20 procents frånvaro är en vedertagen gräns för att elevhälsan ska involveras men lärarna vet inte om eleverna alltid lyfts. Om eleverna haft ströfrånvaro har lärarna följt upp detta med vårdnadshavarna och dessa kan kallas till möten. Sedan vet inte lärarna vad som händer med eventuell fortsatt utredning och om elevhälsan deltar. Lärarna tycker att det är svårt att ha koll på elever med ströfrånvaro och som ofta kommer sent.

Av intervjuer med representanter för elevhälsan framgår att de följer upp statistik om elevernas frånvaro. Representanterna för elevhälsan uppger att elever med över 70 procents frånvaro utreds. När det gäller elever som har en stor andel frånvaro, arbetar elevhälsan med ett närvaroteam. Eleverna får åtgärder i form av scheman som fungerar för frånvarande elever så att de ska kunna vara i skolan. När det gäller elever som blir aktuella för utredningar så finns det blanketter till hjälp för när lärare ska följa upp elevernas frånvaro med vårdnadshavare. Detta ska ske när elever varit frånvarande fem gånger. Lärarna fyller i dessa blanketter och lämnar till kuratorn. Det finns ingen tydlig angiven procentsats för när en frånvaroutredning ska starta, men ströfrånvaro och ogiltig frånvaro i skolans digitala system utgör varningsflagg säger representanterna för elevhälsan. Elever som har 20 till 30 procents frånvaro utreds inte alltid, men om det handlar om ströfrånvaro och ogiltig frånvaro, då ska elevernas frånvaro utredas enligt representanterna. Vidare uppges att det är viktigt att se mönster i frånvaron snarare än procentsatsen.

I ingiven dokumentation uppger rektorn att det har gjorts tre eller fyra stycken frånvaroutredningar de senaste tolv månaderna. När det gäller orsaken till diskrepansen i statistiken (19 stycken elever hade mellan 20-30 procents frånvaro under höstterminen 2024) om frånvaro kontra de fåtal utredningar som gjorts så säger representanterna för elevhälsan att utredningar inte startar för elever som har mellan 20 och 30 procents frånvaro. Det behövs inte anser representanterna för elevhälsan och de skulle inte heller ha kapacitet att göra det. Om det finns ett upprepat mönster av frånvaro så uppmärksammas detta av elevhälsan, säger de. Lärarna kontaktar också elevhälsan och kuratorn om de är oroliga. Fallen hanteras individuellt. Elevhälsan ser mönster i skolans digitala system för klasser och för elever och skickar mejl till lärarna i syfte att uppmärksamma elevernas frånvaro.

Kommunikationen om exempelvis elevernas frånvaro har inte fungerat så bra genom kontinuerliga möten med elevhälsan och lärarna.

Rektorn säger att det inte finns någon tydlig gräns för när frånvaro bedöms som problematisk och ska utredas. Vilken ärenden som anmäls till elevhälsan beror på den enskilda situationen och vilken kännedom lärarna har om orsaken till elevens frånvaro. Om någon brutit benen är exempelvis utredningen enkel. Vid elevhälsomöten tas fråga om utredning upp. Rektorn har inte sett någon bestämd procentsats för när en elevs frånvaro ska anmälas till elevhälsan för utredning, men det talas till viss del om tjugo procents frånvaro.

När det gäller orsaken till diskrepansen i statistiken om frånvaro kontra de fåtal utredningar som gjorts (19 elever hade 20-30 procents frånvaro höstterminen 2024 + 12 elever som hade mellan 30-55 procents total frånvaro) så säger rektorn att orsaken till detta delvis kan vara att statistiken inte är rättvisande och att det finns förklaringar till frånvaron som inte kräver utredningar (som återkommande sjukdom). Det är elever som har mer än 50 procents frånvaro som utreds. Det handlar om två till tre elever. Rektorn håller med om att diskrepansen är för stor och detta område behöver de arbeta med. De behöver se över sin process att hantera elevernas frånvaro.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § andra stycket skollagen).

En elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande. Om det finns särskilda skäl behöver elevens vårdnadshavare inte informeras samma dag (7 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 7 kap. 17 § skollagen ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i frånvaroarbetet på Bräckeskolan F-6 när det kommer till att utreda och anmäla en elevs frånvaro till

huvudmannen. Utredningen visar att lärare informerar elevens vårdnadshavare samma dag vid ogiltig frånvaro vilket är i enlighet med skollagens bestämmelser. Utredningen visar därutöver att det finns mer än 19 elever med hög frånvaro under höstterminen 2024 men att endast 3-4 frånvaroutredningar genomförts. Skolinspektionen bedömer att rektorns uttalande att statistiken eventuellt inte är rättvisande och att det kan finnas förklarliga skäl till hög frånvaro såsom återkommande sjukdom inte visar att det skulle vara obehövt att utreda orsaken till frånvaron för samtliga 19 elever. Vidare visar utredningen att det råder osäkerhet hos personalen när elevernas frånvaro är att anses som hög eller oroväckande och när en frånvaroutredning ska inledas. Trots att både elevhälsan och rektorn känner till frånvarostatistiken har inte rektorn sett till att det startats en utredning för de eleverna med hög eller upprepad frånvaro.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Göteborgs kommun verksamhet vid Bräckeskolan F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utredning om behov av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram samt frånvaro. Det finns därför skäl att förelägga Göteborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I inkomna handlingar samt i intervjuer med elever, lärare och rektorn framkommer att det finns beslutade ordningsregler men att eleverna inte har getts möjlighet att delta i upprättandet, uppföljning eller revidering av dessa på grund av att skolenheten inte har haft något elevråd. Eleverna har i stället medverkat i utarbetandet av klassrumsregler.

Rättslig reglering

Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler (5 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att det finns ordningsregler på Bräckeskolan F-6 men bedömer dock att eleverna inte har medverkat i framtagandet eller uppföljning av ordningsreglerna på grund av att elevråd inte hållits vid reglernas upprättande. Arbetet med att ta fram, förankra och utvärdera ordningsreglerna kan utgöra en

värdefull del av skolenhetens övergripande värdegrundsarbete. Genom att förankra ordningsreglerna med eleverna kan det skapas en större insikt och förståelse samt efterlevnad av dem.

Elevernas medverkande i arbetet med planen mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök framkom att skolenhetens plan mot kränkande behandling inte var upprättad och att eleverna inte varit delaktiga i uppföljandet av tidigare plan eller upprättandet av den nya planen på grund av att skolenheten inte haft något elevråd under höstterminen 2024. Efter besöket omber Skolinspektionen huvudmannen att inkomma med eventuell upprättad plan mot kränkande behandling samt en beskrivning av elevernas delaktighet. I komplettering från huvudmannen bifogas aktuell plan mot kränkande behandling. Inga uppgifter om huruvida eleverna medverkat i dess upprättande samt i uppföljandet av tidigare plan framgår av huvudmannens yttrande.

Rättslig reglering

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att det finns en plan mot kränkande behandling på Bräckeskolan F-6 men bedömer att eleverna inte har varit delaktiga i upprättandet av den ingivna planen mot kränkande behandling eller i uppföljandet av tidigare plan mot kränkande behandling. Skolinspektionen bedömer att detta är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Göteborgs kommuns verksamhet vid Bräckeskolan F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller elevernas deltagande i ordningsreglerna. Utredningen visar att det finns ordningsregler framtagna för skolenheten och eleverna har fått information om dessa. De delar som brister stannar vid att eleverna inte getts möjlighet att medverka och följa upp befintliga ordningsregler. Detsamma gäller för skolenhetens plan mot kränkande behandling. Mot denna bakgrund bedömer

Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange Göteborgs kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Arbetet med trygghet och kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Trygghet

Rektorn uppger att ombyggnationen av skolan och skolgården har medfört ett större fokus på det förebyggande arbetet för att skapa trygghet. Skolledningen har en pågående dialog med vårdnadshavare och byggentreprenörer. Skolgårdens trygghet säkras upp med synliga rastvärdar och trivselledare som ansvarar för rastaktiviteter. Lärarna möter upp eleverna på morgonen för att se till att alla tar sig in på skolan. Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan samt rektor framgår vidare att skolan är i startskedet för att arbeta med modellen PALS för att skapa trygghet. Ämnet livskunskap är infört på schemat för lågstadiet där det sker ett arbete med värdegrundsfrågor.

Kränkande behandling

I intervjuer med lärare och representanter för elevhälsan framkommer att personalen agerar när en elev utsätts för kränkande behandling. Det är tydligt för lärarna när en kränkingsanmälan ska göras om det rör sig om en fysisk kränkning. När det gäller verbala kränkningar uppger dock lärarna att avvägningen om en kränkingsanmälan ska göras är svårare, särskilt när eleverna använder slangord. Innevarande termin har cirka 40 anmälningar om kränkande behandling gjorts. Lärarna och representanter för elevhälsan uppger att det är tydligt hur en anmälan ska göras och att det anmäls till huvudmannen samt utreds.

Skolenhetens plan mot kränkande behandling har ingivits i samband med huvudmannens yttrande.

Rättslig reglering

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet.

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet. (5 kap. 3 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Göteborgs kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller arbetet med trygghet och kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmål

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av utredningen framgår att de elever som bedömts ha behov av studiehandledning på modersmål får det tillgodosett.

Rättslig reglering

En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts enligt 12 c §, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövligt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet (3 kap. 12 i § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anställning av lärare och undervisningens syfte och centrala innehåll

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare i lågstadiet framgår att det finns en behörig lärare i musik som undervisar i årskurs 2. I årskurs 1 och 3 sker undervisningen i musik av obehöriga lärare. Eftersom skolenheten har ett klassläraarsystem följer lärarna

samma klass genom hela lågstadiet. De obehöriga lärarna uttrycker en osäkerhet i att undervisa i musik på grund av bristande kunskaper i ämnet. Lärarna säger att de vid ett tillfälle deltagit i en workshop men därutöver inte fått någon fortbildning i ämnet. Den biträdande rektorn för lågstadiet har inte utlyst några vakanser eller gjort några andra ansträngningar för att öka behörigheten i ämnet musik.

I komplettering från huvudmannen framgår att lärare från Kulturskolan som är anställda på en annan enhet inom samma förvaltning håller lektioner i musik en gång i veckan för eleverna i årskurs 1. De ordinarie lärarna närvarar på lektionerna och ansvarar för bedömningen av elevernas kunskaper. I den undervisning som genomförs av Kulturskolans lärare ingår samtliga delar av det centrala innehållet som är relevant för årskurs 1.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som krävs för att vara behörig att bedriva viss undervisning i skolväsendet.

Regeringen får även meddela föreskrifter om undantag från kraven på legitimation och behörighet för sådana speciallärare och specialpedagoger som är anställda som lärare i anpassade grundskolan, specialskolan eller anpassade gymnasieskolan. Detsamma gäller i fråga om speciallärare och specialpedagoger som är anställda som lärare inom kommunal vuxenutbildning och som undervisar inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning (2 kap. 13 § skollagen).

Lärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva

1. annan undervisning på ett visst främmande språk än språkundervisning om de har

- a) en utländsk lärarutbildning som motsvarar en svensk lärarexamen, och
- b) kompetens att undervisa på det främmande språket,

2. undervisning i fristående skolor och fristående fritidshem med viss särskild pedagogisk inriktning, och

3. viss undervisning inom riksrekryterande utbildning på nationella program i gymnasieskolan.

Förskollärare som inte uppfyller kraven i 13 § får trots det bedriva undervisning i fristående förskolor med viss särskild pedagogisk inriktning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka språk första stycket 1 gäller, vilka särskilda pedagogiska inriktningar första stycket 2 och andra stycket gäller och vilken undervisning första stycket 3 gäller samt om vilka krav på lämplighet och kompetens som ska gälla för lärare som bedriver sådan undervisning som avses i första stycket 3.

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska

1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och
2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i första stycket får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisningen avser

1. modersmål,
2. ett yrkesämne i
 - a) gymnasieskolan,
 - b) anpassade gymnasieskolan,
 - c) kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, eller
 - d) kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå, eller
3. individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning (2 kap. 17-18 §§ skollagen).

För varje ämne ska en kursplan gälla. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kursplaner (10 kap. 8 § skollagen).

För grundskolan gäller en läroplan enligt 1 kap. 11 § första stycket skollagen (2010:800). Läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § samma förordning framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier (9 kap. 1 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Jin Sarac Batifi

Föredragande
Signerat av: Jin Sarac Batifi

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Katrin Söderlind medverkat.